

EUROPSKA KOMISIJA

PRIOPĆENJE ZA TISAK

Bruxelles, 15. siječnja 2014.

Jačanje odgovora EU-a na radikalizaciju i nasilni ekstremizam

Aktivnosti vezane za terorizam i nasilni ekstremizam vremenom su se razvile te predstavljaju sve veću opasnost unutar EU-a. Te aktivnosti ne vrše samo organizirane skupine, nego sve češće i manje skupine ili pojedinci, koji se sada oslanjaju na brojne izvore. Sve je šira uporaba alata na internetu za novačenje i širenje propagande, zbog čega se nasilne aktivnosti teže predviđaju i otkrivaju. Osim toga, sve više Europljana putuje u inozemstvo kako bi se obučavali i borili u područjima oružanog sukoba te se u tom procesu radikaliziraju i nakon povratka mogu predstavljati opasnost za našu sigurnost.

Danas je Europska komisija donijela Komunikaciju u kojoj se utvrđuje deset područja u kojima se države članice i EU pozivaju da intenziviraju svoje djelovanje kako bi spriječili svaku vrstu ekstremizma koja vodi nasilju, bez obzira na to odakle dolazi. Predložene mjere uključuju stvaranje europskog centra znanja o nasilnom ekstremizmu, osposobljavanje za radnike na terenu i financijsku podršku za projekte u kojima se primjenjuju suvremeni komunikacijski alati i društveni mediji za borbu protiv terorističke promidžbe. Od država se članica isto tako traži uspostavljanje programa u okviru kojih se članovima ekstremističkih skupina omogućuje lakše napuštanje nasilnih metoda i s njima povezanih ideologija. Deset preporuka uslijedilo je kao rezultat dvogodišnjeg rada na Mreži za osvješćivanje o radikalizaciji (RAN), koju je Komisija osnovala u 2011. i u kojoj je okupljeno 700 stručnjaka i radnika na terenu iz svih krajeva Europe.

„Nijedna zemlja nije pošteđena pošasti nasilnog ekstremizma. Ali još se uvijek premalo država članica suprotstavlja toj sve većoj prijetnji. Potrebne su nam snažne preventivne mjere za borbu protiv ekstremizma u svim njegovim oblicima. Naš je cilj poticati napore država članica u borbi protiv radikalizacije i ekstremističkog nasilja te pružiti skup mehanizama za preventivno djelovanje širom Europe”, izjavila je povjerenica EU-a za unutarnje poslove Cecilia Malmström.

Za zaštitu građana od tih prijetnji potreban je pristup koji uključuje širok raspon partnera na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini te na razini EU-a. Kako bi državama članicama pomogla u njihovim naporima u borbi protiv radikalizacije, Komisija stavlja težište na deset područja djelovanja:

- Razvoj **sveobuhvatnih nacionalnih strategija**. Države se članice potiču na uspostavljanje odgovarajućih okvira koji uključuju nevladine organizacije, radnike na terenu, službe sigurnosti i stručnjake na tom području, kako bi se kako bi se lakše osmislile mjere za učinkovitije sprečavanje nasilnog ekstremizma i terorizma.

- Stvaranje **europskog centra znanja** iduće godine, kako bi se utvrdila i širila najbolja praksa te uobličio program istraživanja. Taj će centar pružati podatke kreatorima politika na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini, a isto tako i usklađivati inicijative za prevenciju u EU-u i izvan njega. Komisija će za „centar znanja” i druge aktivnosti na prevenciji sa središnjim upravljanjem, uključujući aktivnosti RAN-a i potporu izlaznim programima u državama članicama, u razdoblju 2014. – 2017. namijeniti sredstva u iznosu do 20 milijuna EUR.
- Korištenje rezultatima rada **Mreže za osvještavanje o radikalizaciji** (RAN), kako bi se ojačala njezina uloga i osiguralo da ona državama članicama bude u stanju na zahtjev pružati praktične upute.
- Razvijanje i olakšavanje **osposobljavanja za radnike na terenu** koji rade s pojedincima i skupinama izloženima riziku, ne samo za osoblje koje radi u organima za provedbu zakona i zatvorima, nego i, primjerice, socijalne, obrazovne i zdravstvene radnike, kako bi bolje shvatili proces radikalizacije i naučili na njega reagirati.
- Pružanje programa potpore članovima ekstremističkih skupina za napuštanje tih skupina i deradikalizaciju (**„izlazne strategije”**) u svim državama EU-a. Unatoč njihovoj učinkovitosti, takvi programi u velikoj većini država članica trenutačno nisu dostupni. Takva vrsta rada često se najbolje obavlja u suradnji između više subjekata iz raznih sektora, posebice obitelji i članova zajednica bliskih nasilnim ekstremistima. Komisija na zahtjev pruža upute za uspostavljanje izlaznih programa i organiziranje osposobljavanja za lokalne radnike koji sudjeluju u radu na izlaznim strategijama. Komisija je do sada u okviru fonda za sprečavanje i suzbijanje kriminaliteta na projekte deradikalizacije potrošila oko 10 milijuna EUR. Financirala je velik broj projekata radi bolje informiranosti o procesu radikalizacije, kao i stručni rad na osmišljavanju učinkovitih preventivnih mjera.
- Bliža suradnja s civilnim društvom i privatnim sektorom za rješavanje **problema na koje se nailazi na internetu**. Ekstremistički materijali i promidžba lako su dostupni na internetu preko stranica za rasprave, društvenih medija, blogova itd. Naponi ne smiju stati na zabrani i uklanjanju zabranjenog materijala, već moraju uključivati poruke suprotnog sadržaja kako bi se raskrinkala ekstremistička argumentacija. Skupine u lokalnim zajednicama, građani, žrtve i bivši ekstremisti u stanju su slati snažne poruke. Komisija predlaže uspostavljanje foruma s ključnim subjektima u sektoru za raspravu o mogućnostima uže suradnje te se zalaže za izradu i širenje protuargumentacije.
- **Veća uloga žrtava** Glas žrtava moćno je sredstvo prevencije i deradikalizacije, ali samo ako se žrtve ne osjećaju neugodno kada s drugima dijele svoja iskustva i ako im se pruži potrebna potpora. Komisija će podupirati udruženja i mreže žrtava, između ostalog financiranjem projekata, kako bi se olakšala komunikacija i podigla razina svijesti.
- **Poticanje kritičkog razmišljanja** među mladima o ekstremističkim porukama. Obrazovanje i programi razmjene među mladima ključna su područja kojima se mladima može pomoći u kritičkom razmišljanju o ekstremističkim stavovima i porukama te razotkriti manjkavosti takve promidžbe. Komisija će podupirati lokalne zajednice i skupine koje rade s bivšim nasilnim ekstremistima i njihovim žrtvama, jer oni najbolje mogu opisati, primjerice, stvarnost rata i pravo stanje u kampovima za obuku terorista.

- Intenziviranje **istraživanja** o trendovima radikalizacije. I dalje će biti na raspolaganju financijska sredstva EU-a za istraživanje o tome kako i zašto ljudi postaju radikalniji ili manje radikalni te o ulozi koju u tom smislu imaju, primjerice, ideologija, tehnike novačenja pomoću interneta ili uzori.
- Bliža suradnja sa **zemljama partnerima** izvan EU-a. Podložnost radikalizaciji ne postoji samo unutar granica EU-a. Komisija i visoka predstavica nastavit će suradnju s trećim zemljama na sprečavanju radikalizacije uporabom financijskih sredstava EU-a za osposobljavanje ili podupiranjem medija i lokalnih inicijativa u području prevencije. Strategije za sprečavanje radikalizacije i nasilnog terorizma trebaju biti sastavni dio mehanizama i instrumenata razvojne suradnje.

Osim toga, Komisija danas objavljuje [skup pristupa](#) i praksi za sprečavanje i borbu protiv radikalizacije koje je razvio RAN. U njemu predstavlja osam pristupa koje primjenjuju radnici na području sprečavanja radikalizacije, od kojih je svaki ilustriran nizom odabranih praksi i projekata. Cilj je tog skupa pružiti daljnju potporu mjerama koje su predložene u Komunikaciji.

Kontekst

Od 2005. godine naponi u borbi protiv radikalizacije usmjeravaju se u okviru Strategije EU a za borbu protiv radikalizacije i novačenja terorista (posljednji put revidirana u [2008.](#)). Uz priznavanje uloge država članica kao pružatelja sigurnosti, Strategija sadržava zajedničke standarde i mjere kojima je cilj sprečavanje terorističke radikalizacije i novačenja, podijeljene u tri ključna poglavlja:

- spriječiti aktivnosti pojedinaca i mreža koje ljude odvede u terorizam
- osigurati da se umjereni stavovi čuju glasnije od ekstremističkih
- intenzivnije promicati sigurnost, pravdu, demokraciju i mogućnosti za sve

Današnja se Komunikacija temelji na [Zaključcima Vijeća](#) iz lipnja 2013. i pridonijet će reviziji Strategije EU-a tijekom 2014.

Europska komisija već podupire države članice u naporima na sprečavanju i borbi protiv nasilnog ekstremizma. Uviđajući da se radikalizacija najbolje može spriječiti na razini koja je najbliža ranjivim pojedincima u najugroženijim zajednicama, Komisija je u rujnu 2011. pokrenula [Mrežu za osvješčivanje o radikalizaciji](#).

Mreža podupire lokalne radnike na terenu koji širom EU-a rade na sprečavanju radikalizacije i nasilnog ekstremizma te omogućuje razmjenu iskustava i najbolje prakse među njima. RAN pravne stručnjake i radnike u tom području okuplja u osam radnih skupina, koje se bave pitanjima u vezi s policijom i provedbom zakona; glasovima žrtava terorizma; internetom i društvenim medijima; prevencijom; deradikalizacijom; zatvorom i uvjetnim puštanjem na slobodu; zdravstvom; unutarnjom i vanjskom dimenzijom([MEMO/13/40](#)).

Korisne poveznice

[Link](#) to Communication

[Web-mjesto](#) Cecilije Malmström

Povjerenica Malmström na [Twitteru](#)

[Web-mjesto](#) Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji

[Web-mjesto](#) Glavne uprave za unutarnje poslove

Glavna uprava za unutarnje poslove na [Twitteru](#)

Osobe za kontakt:

[Michele Cercone](#) (+32 2 298 09 63)

[Tove Ernst](#) (+32 2 298 67 64)